ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 22.9.2021
COM(2021) 580 final

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

σχετικά με την επανεξέταση του πλαισίου προληπτικής εποπτείας της ΕΕ για τις ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές επιχειρήσεις στο πλαίσιο της ανάκαμψης της ΕΕ μετά την πανδημία

1. Η ΟΔΗΓΙΑ ΦΕΡΕΓΓΥΟΤΗΤΑ ΙΙ ΚΑΙ ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗΣ ΤΗΣ

Τα ασφαλιστήρια συμβόλαια αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της καθημερινής ζωής των Ευρωπαίων πολιτών. Για την άσκηση πολλών κοινωνικών και οικονομικών δραστηριοτήτων απαιτείται η σύναψη ασφαλιστηρίου συμβολαίου για την προστασία έναντι δυνητικών κινδύνων. Οι ασφαλιστικές συμβάσεις μπορεί επίσης να είναι αποταμιευτικά προϊόντα, τα οποία είναι καθοριστικά για τη μακροπρόθεσμη οικονομική ευημερία των κατόχων, ενώ οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις διοχετεύουν τις εν λόγω αποταμιεύσεις στην πραγματική οικονομία μέσω των χρηματοπιστωτικών αγορών. Οι ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές επιχειρήσεις διαδραματίζουν επίσης ουσιαστικό ρόλο στην πραγματική οικονομία, διότι παρέχουν κάλυψη έναντι κινδύνων σε ιδιώτες και επιχειρήσεις με αντάλλαγμα την καταβολή ασφαλίστρων. Με την είσπραξη ασφαλίστρων από πληθώρα πελατών και με τη διαφοροποίηση μεγάλου αριθμού επιμέρους κινδύνων, η ιδιωτική ασφάλιση παρέχει οικονομικά προσιτή προστασία, τόσο σε ιδιώτες όσο και σε επιχειρήσεις, από συμβάντα τα οποία, σε διαφορετική περίπτωση, ενδεχομένως να είχαν καταστροφικές οικονομικές συνέπειες, και κατ' αυτόν τον τρόπο συμβάλλει στην ανθεκτικότητα των οικονομιών και των κοινωνιών μας.

Η επενδυτική ικανότητα των ασφαλιστικών επιχειρήσεων είναι προσανατολισμένη προς την πραγματική οικονομία και συμβάλλει στην οικονομική ανάκαμψη και στη μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση των υποδομών και των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων (συμπεριλαμβανομένων των ΜΜΕ), που δημιουργούν θέσεις εργασίας και ανάπτυξη στην Ένωση. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Αρχής Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων (EIOPA), το 2020 οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις στην ΕΕ εισέπραξαν πάνω από 1 τρισ. EUR σε ασφάλιστρα και περίπου 800 δισ. EUR από επισυμβάσεις απαιτήσεις[1].

Στα τέλη του 2020, οι ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές επιχειρήσεις στην ΕΕ είχαν δεσμεύσει, συνολικά, πάνω από 7 τρισ. EUR για να είναι σε θέση να ανταποκριθούν στις αναμενόμενες μελλοντικές απαιτήσεις και τα στοιχεία ενεργητικού τους ανέρχονταν σε πάνω από 10 τρισ. EUR, γεγονός το οποίο καθιστά τον εν λόγω τομέα έναν από τους μεγαλύτερους θεσμικούς επενδυτές. Ο ασφαλιστικός και αντασφαλιστικός τομέας εξακολούθησε να παρουσιάζει ικανοποιητικά επίπεδα κεφαλαιοποίησης κατά τη διάρκεια της πανδημίας της COVID-19, με μέση αναλογία ρυθμιστικών κεφαλαίων προς κεφαλαιακές απαιτήσεις της τάξης του 235 % στα τέλη του 2020, αν και το ποσοστό αυτό είναι κατά 7 εκατοστιαίες μονάδες χαμηλότερο σε σύγκριση με τα τέλη του 2019.

Δεδομένου του καίριου ρόλου που διαδραματίζουν οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις, η χρηματοοικονομική τους ανθεκτικότητα είναι ύψιστης σημασίας. Οι κανόνες προληπτικής

[1] Τα αριθμητικά στοιχεία σχετικά με τα ασφάλιστρα και τις απαιτήσεις περιλαμβάνουν τις αντασφαλίσεις και παρουσιάζονται συγκεντρωτικά για τις δραστηριότητες πρωτασφάλισης στην ΕΕ-27.

εποπτείας για τον εν λόγω τομέα καθορίζονται στην οδηγία 2009/138/ΕΚ (Φερεγγυότητα ΙΙ)[2], η οποία εφαρμόζεται από την 1η Ιανουαρίου 2016. Οι κύριοι στόχοι της οδηγίας Φερεγγυότητα ΙΙ είναι η προστασία των αντισυμβαλλομένων και των δικαιούχων, καθώς και η διατήρηση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας.

Η οδηγία περιέχει ορισμένες εντολές για την Επιτροπή, οι οποίες αφορούν την επανεξέταση της λειτουργίας των βασικών στοιχείων των κανόνων προληπτικής εποπτείας:

- Η Επιτροπή οφείλει να αξιολογήσει τη λειτουργία των μέτρων για την κάλυψη της ιδιαίτερης κατάστασης των ασφαλιστικών επιχειρήσεων που παρέχουν **μακροπρόθεσμες εγγυήσεις**, οι οποίες σχετίζονται με πολλά προϊόντα ασφάλισης ζωής. Τα εν λόγω «μέτρα μακροπρόθεσμης εγγύησης» αποσκοπούν στον μετριασμό των επιπτώσεων που έχουν οι βραχυπρόθεσμες διακυμάνσεις της αγοράς στην κατάσταση φερεγγυότητας των ασφαλιστικών επιχειρήσεων. Μέσω σταθερότερων συντελεστών φερεγγυότητας αποφεύγονται τα αδικαιολόγητα ανταγωνιστικά μειονεκτήματα που επηρεάζουν αρνητικά τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις με επιχειρηματικά μοντέλα που βασίζονται στην παροχή μακροπρόθεσμων εγγυήσεων και, τελικά, αυξάνεται η χρηματοπιστωτική σταθερότητα.
- Η Επιτροπή πρέπει να επανεξετάσει τους υπολογισμούς των **κεφαλαιακών απαιτήσεων**. Οι υπολογισμοί αναμένεται να είναι ευαίσθητοι ως προς τον κίνδυνο στον οποίο είναι εκτεθειμένες οι ασφαλιστικές και οι αντασφαλιστικές επιχειρήσεις, και η επανεξέταση αποσκοπεί στην επαλήθευση της καταλληλότητας της εν λόγω ευαισθησίας ως προς τον κίνδυνο.
- Η νομική εντολή καλύπτει τους κανόνες που σχετίζονται με τη **διαχείριση κεφαλαίου** στο πλαίσιο των ασφαλιστικών και των αντασφαλιστικών ομίλων.
- Η Επιτροπή οφείλει να αξιολογήσει τη σκοπιμότητα της περαιτέρω εναρμόνισης των ασφαλιστικών κανόνων που αφορούν τα **καθεστώτα διαχείρισης κρίσεων** και τα **καθεστώτα εγγυήσεων ασφάλισης**.

Πέρα από τις εν λόγω νομικές εντολές, η επανεξέταση αποτέλεσε ευκαιρία ευρύτερου προβληματισμού σχετικά με τα διδάγματα που αντλήθηκαν από την έναρξη ισχύος των κανόνων.

Δεδομένου του σημαντικού όγκου επενδύσεων που διαχειρίζονται οι ασφαλιστικές και οι αντασφαλιστικές επιχειρήσεις, με την επανεξέταση αξιολογήθηκε επίσης κατά πόσον ο εν λόγω τομέας θα μπορούσε να συμβάλει στις πολιτικές προτεραιότητες της ΕΕ, ιδίως στην

[2] Οδηγία 2009/138/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2009, σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριοτήτων ασφάλισης και αντασφάλισης (ΕΕ L 335 της 17.12.2009, σ. 1).

Ένωση Κεφαλαιαγορών[3], καθώς και στους στόχους για το κλίμα και το περιβάλλον στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας[4].

Για παράδειγμα, η επίτευξη των στόχων της ΕΕ για το κλίμα με ορίζοντα το 2030 θα απαιτήσει συμπληρωματικές ετήσιες επενδύσεις ύψους 350 δισ. EUR μόνο για τη χρηματοδότηση της μετάβασης στον ενεργειακό τομέα. Επίσης, οι ιδιωτικές επενδύσεις διαδραματίζουν πλέον σημαντικότερο ρόλο, δεδομένης της ανάγκης για οικονομική ανάκαμψη μετά την πανδημία της COVID-19. Ο ασφαλιστικός τομέας, αφενός, μπορεί να συμβάλει στις εν λόγω ανάγκες χρηματοδότησης με ιδιωτικές επενδύσεις και, αφετέρου, μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην προστασία των ιδιωτών και των επιχειρήσεων έναντι των κλιματικών κινδύνων και, συνεπώς, να βοηθήσει την κοινωνία μας να προσαρμοστεί στην κλιματική αλλαγή, όπως υπογραμμίζεται στη στρατηγική για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή[5].

Η επανεξέταση αποτέλεσε ευκαιρία για να διασφαλιστεί ότι το κανονιστικό πλαίσιο ευνοεί τις μακροπρόθεσμες επενδύσεις από τον ασφαλιστικό τομέα.

Επιπλέον, τα ενδιαφερόμενα μέρη συμφωνούν ότι θα μπορούσε να βελτιωθεί η αρχή της αναλογικότητας που κατοχυρώνεται στην οδηγία Φερεγγυότητα ΙΙ, δηλαδή η εφαρμογή των κανόνων κατά τρόπο αναλογικό προς τη φύση, την κλίμακα και την πολυπλοκότητα των εγγενών κινδύνων των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων ενός ασφαλιστή. Αν και η Φερεγγυότητα ΙΙ γενικά θεωρείται επιτυχής, η καλύτερη εναρμόνιση των κανόνων προληπτικής εποπτείας με τις πλέον σύγχρονες πρακτικές διαχείρισης κινδύνου ενδέχεται να έχει προκαλέσει αδικαιολόγητη πολυπλοκότητα για ορισμένα επιχειρηματικά μοντέλα.

Τέλος, σε αντίθεση με το πλαίσιο προληπτικής εποπτείας για τα πιστωτικά ιδρύματα, η Φερεγγυότητα ΙΙ δεν προβλέπει επί του παρόντος ειδικά εργαλεία μακροπροληπτικής εποπτείας για τη ρητή αντιμετώπιση της συσσώρευσης συστημικών κινδύνων, και δεν υπάρχει, μέχρι στιγμής, ειδικό κοινό πλαίσιο όσον αφορά την ετοιμότητα για την αντιμετώπιση κρίσεων και την εξυγίανση των προβληματικών ασφαλιστικών επιχειρήσεων, προς το συμφέρον των αντισυμβαλλομένων και του κοινού γενικότερα.

Στο πλαίσιο αυτό, η παρούσα επανεξέταση αποσκοπεί:

- στην παροχή κινήτρων στις ασφαλιστικές επιχειρήσεις ώστε να συμβάλλουν στη **μακροπρόθεσμη βιώσιμη χρηματοδότηση** της οικονομίας·
- στη βελτίωση της **ευαισθησίας ως προς τον κίνδυνο**·
- στον μετριασμό της υπερβολικής **βραχυπρόθεσμης μεταβλητότητας** της κατάστασης φερεγγυότητας των ασφαλιστικών επιχειρήσεων·

[3] Ανακοίνωση της Επιτροπής: Ένωση Κεφαλαιαγορών για τα άτομα και τις επιχειρήσεις - νέο σχέδιο δράσης [COM(2020)590].

[4] Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών: Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία [COM(2019)640].

[5] Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών: Διαμορφώνοντας μια Ευρώπη ανθεκτική στην κλιματική αλλαγή - η νέα στρατηγική της ΕΕ για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή [COM(2021)82].

- στη βελτίωση της **αναλογικότητας**·
- στη βελτίωση της ποιότητας, της συνοχής και του συντονισμού της **εποπτείας ασφαλίσεων** σε ολόκληρη την ΕΕ, και στη βελτίωση της προστασίας των αντισυμβαλλομένων και των δικαιούχων, ακόμη και σε περίπτωση πτώχευσης του ασφαλιστή τους·
- στην καλύτερη αντιμετώπιση της πιθανής συσσώρευσης **συστημικών κινδύνων** στον ασφαλιστικό τομέα·
- στη βελτίωση της **ετοιμότητας για την αντιμετώπιση ακραίων καταστάσεων** που ενδέχεται να καταστήσουν απαραίτητη την ανάκαμψη ή την εξυγίανση προβληματικών ασφαλιστικών ή αντασφαλιστικών επιχειρήσεων.

Για την υλοποίηση της επανεξέτασης, η Επιτροπή βασίστηκε στις συνεισφορές των ενδιαφερόμενων μερών (που υποβλήθηκαν κυρίως κατά τη δημόσια διαβούλευση), καθώς και στη γνωμοδότηση της EIOPA που δημοσιεύθηκε στις 17 Δεκεμβρίου 2020[6].

Όσον αφορά τη βιωσιμότητα, η Επιτροπή έλαβε επίσης υπόψη μια ειδική γνωμοδότηση της EIOPA, η οποία δημοσιεύθηκε στα τέλη Σεπτεμβρίου του 2019[7]. Σύμφωνα με την εν λόγω γνωμοδότηση, η Επιτροπή προτείνει να τροποποιηθούν οι απαιτήσεις διαχείρισης κινδύνου που ισχύουν για τις ασφαλιστικές και τις αντασφαλιστικές επιχειρήσεις με τη θέσπιση υποχρέωσης διενέργειας μακροπρόθεσμης ανάλυσης σεναρίων για το κλίμα. Σε μεταγενέστερο στάδιο, η Επιτροπή μπορεί να εξετάσει το ενδεχόμενο επέκτασης της απαίτησης αυτής σε άλλους περιβαλλοντικούς κινδύνους. Τούτο θα συμβάλει στην επίτευξη του στόχου της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας για τη διαχείριση των κλιματικών κινδύνων και την ενσωμάτωσή τους στο χρηματοπιστωτικό σύστημα, καθώς και στους στρατηγικούς τομείς δράσης που καθορίζονται στην έκθεση στρατηγικών προβλέψεων 2021[8]. Επιπλέον, θα δρομολογηθούν περαιτέρω εργασίες προκειμένου να αξιολογηθεί η καταλληλότητα των υφιστάμενων κεφαλαιακών απαιτήσεων της οδηγίας Φερεγγυότητα ΙΙ για τα πράσινα στοιχεία ενεργητικού.

Μετά την ολοκλήρωση της επανεξέτασης, η Επιτροπή υποβάλλει νομοθετικές προτάσεις, αφενός, για την τροποποίηση της οδηγίας 2009/138/ΕΚ[9] και, αφετέρου, για τη δημιουργία πλαισίου της ΕΕ για την ανάκαμψη και την εξυγίανση των ασφαλιστικών και αντασφαλιστικών επιχειρήσεων[10]. Η αναθεώρηση της οδηγίας Φερεγγυότητα ΙΙ περιγράφεται στην επόμενη ενότητα.

[6] EIOPA: «Opinion on the 2020 review of Solvency II» [Γνώμη της EOIPA σχετικά με την επανεξέταση (του 2020) της οδηγίας Φερεγγυότητα ΙΙ], Δεκέμβριος 2020 (EIOPA-BoS-20/749).
[7] EIOPA: «Opinion on Sustainability within Solvency II», [Γνώμη της EIOPA σχετικά με τη βιωσιμότητα στο πλαίσιο της οδηγίας Φερεγγυότητα ΙΙ], Σεπτέμβριος 2019 (EIOPA-BoS-19/241).
[8] COM(2021)750, βλ. στρατηγικό τομέα δράσης 6 ("Οικοδόμηση ανθεκτικών οικονομικών και χρηματοπιστωτικών συστημάτων, ικανών να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις του μέλλοντος")
[9] COM(2021)581.
[10] COM(2021)582.

2. ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΔΗΓΙΑ ΦΕΡΕΓΓΥΟΤΗΤΑ ΙΙ ΚΑΙ ΤΙΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΕΣ ΚΑΤ' ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΗΣΗ ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΗΣ

Η επανεξέταση αποσκοπεί στην επίτευξη των πολλαπλών στόχων της με ιδιαίτερη έμφαση σε συγκεκριμένα στοιχεία του κανονιστικού πλαισίου:

- Για τη βελτίωση της ευαισθησίας ως προς τον κίνδυνο και τον μετριασμό της αδικαιολόγητης μεταβλητότητας θα τροποποιηθούν τα μέτρα **μακροπρόθεσμης εγγύησης**, όπως εξηγείται και στην ενότητα 4, ιδίως όσον αφορά την παρέκταση των επιτοκίων άνευ κινδύνου και την προσαρμογή της μεταβλητότητας που χρησιμοποιούνται για την αποτίμηση των ασφαλιστικών υποχρεώσεων.
- Για τη βελτίωση της **αναλογικότητας** των κανόνων προληπτικής εποπτείας, θα εξαιρεθούν περισσότερες μικρές ασφαλιστικές επιχειρήσεις από τους κανόνες της οδηγίας Φερεγγυότητα ΙΙ και θα δημιουργηθεί βελτιωμένο πλαίσιο για τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις που προσδιορίζονται ως ασφαλιστές με χαμηλό προφίλ κινδύνου.
- Οι κανόνες **διαφάνειας** θα βελτιωθούν με την καλύτερη προσαρμογή των πληροφοριών, που απαιτούνται από τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις, στις ανάγκες των αποδεκτών, με διάκριση μεταξύ των πληροφοριών που προορίζονται για τους αντισυμβαλλομένους και των πληροφοριών που προορίζονται για τους αναλυτές.
- Η βελτίωση της ποιότητας της **εποπτείας** και η δημιουργία ίσων όρων ανταγωνισμού θα επιτευχθούν μέσω διαφόρων τροποποιήσεων, ιδίως όσον αφορά τη συνεχή συμμόρφωση με τους κανόνες προληπτικής εποπτείας, τις διασυνοριακές ασφαλιστικές δραστηριότητες και τους ασφαλιστικούς ομίλους.
- Με την εισαγωγή νέων απαιτήσεων σχετικά με τη μακροπρόθεσμη ανάλυση σεναρίων για την κλιματική αλλαγή θα διασφαλιστεί η καλύτερη διαχείριση και εποπτεία των **κλιματικών και συστημικών κινδύνων**.

Δεδομένων των στενών δεσμών μεταξύ της οδηγίας Φερεγγυότητα ΙΙ και του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2015/35, θα χρειαστεί να τροποποιηθούν και οι δύο πράξεις προκειμένου να επιτευχθούν όλοι οι στόχοι της επανεξέτασης.

Η οδηγία Φερεγγυότητα ΙΙ αναθέτει στην Επιτροπή την εξουσία να θεσπίζει ορισμένους κανόνες μέσω κατ' εξουσιοδότηση πράξεων. Σε ορισμένους τομείς, η Επιτροπή προτείνει να προσαρμοστούν οι εν λόγω εξουσιοδοτήσεις προκειμένου να επιτύχει καλύτερα τους στόχους της στο πλαίσιο της παρούσας επανεξέτασης. Στις περιπτώσεις αυτές, η Επιτροπή θα πρέπει να περιμένει να ολοκληρωθεί η νομοθετική διαδικασία προτού πραγματοποιήσει τις αναγκαίες τροποποιήσεις στον κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό[11]. Για τον λόγο αυτόν, προκειμένου να διασφαλιστεί η συνεπής υλοποίηση της επανεξέτασης του πλαισίου Φερεγγυότητα ΙΙ και δεδομένης της στενής αλληλεπίδρασης μεταξύ των διαφόρων θεμάτων,

[11] Μεταξύ των τομέων που απαριθμούνται στην ενότητα 4 και απαιτούν συντονισμό όσον αφορά τις τροποποιήσεις της οδηγίας Φερεγγυότητα ΙΙ και του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού, περιλαμβάνονται τα εξής παραδείγματα: προσαρμογή λόγω μεταβλητότητας, προσαρμογή λόγω αντιστοίχισης και παρέκταση.

η Επιτροπή δεν θα πραγματοποιήσει τροποποιήσεις στον κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό στο παρόν στάδιο.

Δεδομένης της σημασίας των θεμάτων που απαιτούν την τροποποίηση του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού, η Επιτροπή δεσμεύεται να συνεργαστεί με τα κράτη μέλη, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη με σκοπό να ξεκινήσουν, χωρίς καθυστέρηση, συζητήσεις σχετικά με το πιθανό περιεχόμενο των εν λόγω τροποποιήσεων. Οι συζητήσεις θα πραγματοποιηθούν ταυτόχρονα με τη νομοθετική διαδικασία για την τροποποίηση της οδηγίας Φερεγγυότητα ΙΙ. Η Επιτροπή θα συγκαλέσει συνεδριάσεις της ομάδας εμπειρογνωμόνων για τις τράπεζες και τις πληρωμές, τις ασφαλίσεις και την εξυγίανση.

3. ΑΝΑΚΑΜΨΗ ΚΑΙ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗ

Στόχος της πρότασης για την ανάκαμψη και την εξυγίανση είναι να διασφαλιστεί ότι οι (αντ)ασφαλιστικές επιχειρήσεις και οι αρμόδιες αρχές στην ΕΕ είναι καλύτερα προετοιμασμένες να αντιμετωπίσουν περιπτώσεις σημαντικών χρηματοοικονομικών δυσχερειών στον τομέα προκειμένου να μετριάσουν τις επιπτώσεις τους. Η πρόταση θα παράσχει επίσης στις εθνικές αρχές τα απαραίτητα εργαλεία για να συμβάλουν στη διατήρηση της ασφαλιστικής κάλυψης των αντισυμβαλλόμενων και στην προστασία της πραγματικής οικονομίας, της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και των φορολογουμένων μέσα από μια διαδικασία εύρυθμης εξυγίανσης των προβληματικών ασφαλιστικών επιχειρήσεων.

Παρά το άρτιο πλαίσιο προληπτικής εποπτείας που δημιουργήθηκε με την οδηγία Φερεγγυότητα ΙΙ, το ενδεχόμενο να προκύψουν καταστάσεις χρηματοοικονομικής δυσχέρειας δεν μπορεί να αποκλειστεί εντελώς. Η άτακτη πτώχευση (αντ)ασφαλιστικών επιχειρήσεων μπορεί να έχει σημαντικό αντίκτυπο στους αντισυμβαλλόμενους, τους δικαιούχους, τους ζημιωθέντες ή τις θιγόμενες επιχειρήσεις, ιδίως σε περίπτωση που δεν είναι δυνατή η υποκατάσταση κρίσιμων ασφαλιστικών υπηρεσιών σε εύλογο χρονικό διάστημα και με εύλογο κόστος. Η διαχείριση της παρ' ολίγον πτώχευσης ή πτώχευσης ορισμένων (αντ)ασφαλιστών —και ειδικότερα των μεγάλων διασυνοριακών ομίλων— ή η ταυτόχρονη πτώχευση πολλών (αντ)ασφαλιστικών επιχειρήσεων μπορεί επίσης να οδηγήσει σε χρηματοπιστωτική αστάθεια ή να την επιτείνει.

Η πρόταση ευθυγραμμίζεται πλήρως με το πλαίσιο της οδηγίας Φερεγγυότητα ΙΙ και οι ιδιαιτερότητες του (αντ)ασφαλιστικού επιχειρηματικού κλάδου λαμβάνονται υπόψη αναλογικά. Η πρόταση θα συμπληρώσει το αναθεωρημένο πλαίσιο της οδηγίας Φερεγγυότητα ΙΙ και θα ενισχύσει την εμπιστοσύνη στον ασφαλιστικό κλάδο της ΕΕ, ώστε ο τελευταίος να μπορέσει να διαδραματίσει πλήρως τον ρόλο του στην οικονομική ανάκαμψη μετά την κρίση COVID-19, σε σύμπνοια με τους πολιτικούς στόχους της Ένωσης Κεφαλαιαγορών και της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας.

4. ΟΙ ΕΠΙΚΕΙΜΕΝΕΣ ΚΑΤ' ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΗΣΗ ΠΡΑΞΕΙΣ

Οι μελλοντικές τροποποιήσεις του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού θα συμβάλουν σημαντικά στην επίτευξη των στόχων της επανεξέτασης της οδηγίας Φερεγγυότητα ΙΙ. Σε ό,τι

αφορά τα θέματα της επανεξέτασης που δεν καλύπτονται στο παρόν τμήμα, η Επιτροπή σκοπεύει να τροποποιήσει τον κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό ακολουθώντας, σε γενικές γραμμές, τη γνώμη της EIOPA.

Επενδύσεις μετοχικού κεφαλαίου

Στο νέο σχέδιο για την Ένωση Κεφαλαιαγορών που εγκρίθηκε στις 24 Σεπτεμβρίου 2020[12] αναφέρεται η πρόθεση βελτίωσης της μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης της οικονομίας στο πλαίσιο της επανεξέτασης της οδηγίας Φερεγγυότητα ΙΙ.

Πιο συγκεκριμένα, όπως ανακοινώθηκε στο σχέδιο, η Επιτροπή σκοπεύει να αξιολογήσει την καταλληλότητα των κανόνων της οδηγίας Φερεγγυότητα ΙΙ σχετικά με τα κριτήρια για τις μακροπρόθεσμες επενδύσεις μετοχικού κεφαλαίου, τον υπολογισμό του περιθωρίου κινδύνου και την αποτίμηση των υποχρεώσεων των ασφαλιστικών επιχειρήσεων. Στόχος είναι τόσο η αποφυγή αδικαιολόγητων φιλοκυκλικών συμπεριφορών όσο και η καλύτερη αποτύπωση του μακροπρόθεσμου χαρακτήρα των ασφαλιστικών δραστηριοτήτων[13].

Η Επιτροπή θα εξετάσει το ενδεχόμενο αναθεώρησης των κριτηρίων επιλεξιμότητας για την κατηγορία των μακροπρόθεσμων μετοχικών στοιχείων ενεργητικού που θεσπίστηκαν με τον κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό (ΕΕ) 2019/931[14] (με τον οποίο τροποποιήθηκε ο αρχικός κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός που συμπληρώνει την οδηγία Φερεγγυότητα ΙΙ).

Πιο συγκεκριμένα, θα εξετάσει το ενδεχόμενο απλούστευσης των όρων υπό τους οποίους οι επενδύσεις μετοχικού κεφαλαίου, μεταξύ άλλων μέσω ταμείων υποδομών, θα αντιμετωπίζονται ως «μακροπρόθεσμες». Κάτι τέτοιο θα διεύρυνε το φάσμα των μετοχών που μπορούν να υπαχθούν στον ευνοϊκότερο συντελεστή κινδύνου 22 % (αντί του συντελεστή αναφοράς 39 % για εισηγμένες μετοχές και 49 % για μη εισηγμένες μετοχές).

Στο παρόν στάδιο, είναι δύσκολο να εκτιμηθεί το ποσό των επενδύσεων μετοχικού κεφαλαίου που θα μπορούσαν να τύχουν της προτιμησιακής μεταχείρισης των μακροπρόθεσμων επενδύσεων βάσει μιας αναθεωρημένης δέσμης κριτηρίων. Σε ένα επιφυλακτικό σενάριο, εάν υποτεθεί ότι μόνο το 15 % του πρόσθετου μετοχικού κεφαλαίου θα χαρακτηριστεί ως μακροπρόθεσμο, η μείωση των κεφαλαιακών απαιτήσεων για τον κίνδυνο μετοχών θα ανέλθει σε περίπου 10,5 δισ. EUR (μείωση κατά περισσότερο από 6 % σε σύγκριση με τα τρέχοντα επίπεδα που ισχύουν για τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις που

[12] Ανακοίνωση της Επιτροπής: Ένωση Κεφαλαιαγορών για τα άτομα και τις επιχειρήσεις - νέο σχέδιο δράσης [COM(2020)590].

[13] Οι στόχοι της επανεξέτασης της οδηγίας Φερεγγυότητα ΙΙ που καθορίζονται στο νέο σχέδιο για την Ένωση Κεφαλαιαγορών αποτυπώνονται στους δύο στόχους «παροχή κινήτρων στους ασφαλιστές για τη μακροπρόθεσμη βιώσιμη χρηματοδότηση της οικονομίας» και «μετριασμός της υπερβολικής βραχυπρόθεσμης μεταβλητότητας της κατάστασης φερεγγυότητας των ασφαλιστικών επιχειρήσεων», οι οποίοι αναφέρονται στο τμήμα 2 της εν λόγω ανακοίνωσης.

[14] Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) 2019/981 της Επιτροπής, της 8ης Μαρτίου 2019, σχετικά με την τροποποίηση του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2015/35 για τη συμπλήρωση της οδηγίας 2009/138/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριοτήτων ασφάλισης και αντασφάλισης (ΕΕ L 161 της 18.6.2019, σ. 1).

χρησιμοποιούν την τυποποιημένη μέθοδο). Τα χρήματα αυτά μπορούν να επανεπενδυθούν στην οικονομία.

Κατά συνέπεια, η διευκόλυνση της πρόσβασης στην προτιμησιακή μεταχείριση για μακροπρόθεσμες επενδύσεις μετοχικού κεφαλαίου ως αποτέλεσμα της επανεξέτασης των κριτηρίων επιλεξιμότητας για την κατηγορία των μακροπρόθεσμων μετοχικών στοιχείων ενεργητικού θα βοηθήσει τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις να αυξήσουν τη συμβολή τους στην οικονομική ανάκαμψη και τη μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων των ΜΜΕ, και των υποδομών.

Ταυτόχρονα, η Επιτροπή θεωρεί ότι το πλαίσιο για τις μακροπρόθεσμες επενδύσεις μετοχικού κεφαλαίου θα πρέπει να παραμείνει άρτιο από άποψη προληπτικής εποπτείας, ώστε η επανεξέταση να μην αποβεί σε βάρος της προστασίας των αντισυμβαλλόμενων και της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας, σύμφωνα με το νέο σχέδιο δράσης για την Ένωση Κεφαλαιαγορών.

Περιθώριο κινδύνου

Το περιθώριο κινδύνου αποτελεί μέρος της αξίας των ασφαλιστικών υποχρεώσεων. Σκοπός του περιθωρίου κινδύνου είναι να διασφαλιστεί ότι η αποτίμησή τους αντιστοιχεί στην αξία που θα αξίωνε άλλο μέρος για να αναλάβει τις εν λόγω υποχρεώσεις σε συνθήκες πλήρους ανταγωνισμού. Όταν ο μαθηματικός τύπος που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό του περιθωρίου κινδύνου εφαρμόζεται στις μακροπρόθεσμες ασφαλιστικές δραστηριότητες, έχει την τάση να παράγει πιο ασταθείς και υψηλότερες τιμές από εκείνες που θα αναμένονταν σε συναλλαγές σε συνθήκες πλήρους ανταγωνισμού. Η ΕΙΟΡΑ πρότεινε την τροποποίηση του τύπου του περιθωρίου κινδύνου με δύο πρόσθετες παραμέτρους. Πρώτον, η ΕΙΟΡΑ πρότεινε μια χρονοεξαρτημένη παράμετρο «λάμδα», η οποία θα μπορούσε από μόνη της να μειώσει την αξία και τη μεταβλητότητα του περιθωρίου κινδύνου για μακροπρόθεσμες επιχειρηματικές δραστηριότητες. Η μείωση θα ήταν ιδιαίτερα σημαντική για τις πιο μακροπρόθεσμες επιχειρηματικές δραστηριότητες. Δεύτερον, η ΕΙΟΡΑ προέβλεψε μια παράμετρο ελάχιστου επιπέδου, η οποία θα μπορούσε να λειτουργεί ως δικλείδα ασφαλείας και να εξασφαλίζει ότι το περιθώριο κινδύνου δεν θα μειώνεται κάτω από ένα ορισμένο επίπεδο σε σύγκριση με τον τρέχοντα υπολογισμό, ειδικότερα όσον αφορά το περιθώριο κινδύνου για τις ιδιαίτερα μακροπρόθεσμες επιχειρηματικές δραστηριότητες.

Η Επιτροπή θα εξετάσει το ενδεχόμενο να βασιστεί στην προσέγγιση λάμδα που πρότεινε η ΕΙΟΡΑ, αλλά χωρίς να εφαρμόσει την παράμετρο ελάχιστου επιπέδου, προκειμένου να μετριάσει τη μεταβλητότητα ακόμη πιο αποτελεσματικά απ' ό, τι η πρόταση της ΕΙΟΡΑ.

Θα εξετάσει επίσης το ενδεχόμενο μείωσης του επιτοκίου του κόστους κεφαλαίου που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό του περιθωρίου κινδύνου από 6 % σε 5 %, ακολουθώντας τη μείωση του κόστους κεφαλαίου για τις ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές επιχειρήσεις κατά τα τελευταία έτη.

Συνολικά, οι αλλαγές αυτές θα μπορούσαν να μειώσουν την αξία του περιθωρίου κινδύνου κατά περισσότερα από 50 δισ. EUR στο σύνολο του ασφαλιστικού κλάδου στην ΕΕ, αυξάνοντας την ικανότητα του κλάδου να επενδύει σε επιχειρήσεις της ΕΕ.

Προσαρμογή λόγω μεταβλητότητας

Πολλές ασφαλιστικές επιχειρήσεις επιθυμούν να διακρατούν σημαντικό μερίδιο των στοιχείων ενεργητικού τους για μεγάλο χρονικό διάστημα. Ωστόσο, οι βραχυπρόθεσμες διακυμάνσεις της αξίας των εν λόγω στοιχείων ενεργητικού επηρεάζουν τον υπολογισμό της θέσης φερεγγυότητάς τους. Αυτό συμβαίνει παρά το γεγονός ότι η ασφαλιστική επιχείρηση ενδέχεται να είναι σε θέση να διακρατήσει τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία μακροπρόθεσμα και, για τον λόγο αυτό, να μην καταγράψει ζημίες στο ενδιάμεσο διάστημα. Στόχος της προσαρμογής λόγω μεταβλητότητας είναι ο μετριασμός της βραχυπρόθεσμης μεταβλητότητας της φερεγγυότητας των ασφαλιστικών επιχειρήσεων λαμβάνοντας υπόψη τη μακροπρόθεσμη προοπτική της ασφαλιστικής επιχείρησης. Η προσαρμογή λόγω μεταβλητότητας μειώνει τον αντίκτυπο των βραχυπρόθεσμων μεταβολών των πιστωτικών περιθωρίων στην αποτίμηση των ασφαλιστικών υποχρεώσεων, καθιστώντας κατ' αυτόν τον τρόπο την αξία των κεφαλαιακών πόρων λιγότερο ευμετάβλητη.

Η προτεινόμενη οδηγία αυξάνει το ποσοστό του προσαρμοσμένου στον κίνδυνο πιστωτικού περιθωρίου που αποτελεί τη βάση της προσαρμογής λόγω μεταβλητότητας. Η υψηλότερη προσαρμογή λόγω μεταβλητότητας που προκύπτει από την προτεινόμενη αυτή αλλαγή μπορεί να αντισταθμίσει αποτελεσματικότερα τις διακυμάνσεις της αξίας των στοιχείων ενεργητικού κατά την αποτίμηση των ασφαλιστικών υποχρεώσεων.

Ταυτόχρονα, η πείρα έχει δείξει επίσης ότι η επίδραση της προσαρμογής λόγω μεταβλητότητας στην αξία των υποχρεώσεων μπορεί να υπερβεί την μεταβολή της αξίας των στοιχείων ενεργητικού. Η εν λόγω «υπέρβαση» της προσαρμογής λόγω μεταβλητότητας μειώνει τεχνητά τις τεχνικές προβλέψεις των ασφαλιστικών επιχειρήσεων. Για τον λόγο αυτό, η προτεινόμενη οδηγία περιέχει μια διασφάλιση για την αντιμετώπιση του ζητήματος.

Η διασφάλιση συνίσταται σε ένα ειδικό στοιχείο για κάθε επιμέρους επιχείρηση, το οποίο θα περιλαμβάνεται στην προσαρμογή λόγω μεταβλητότητας και το οποίο θα πρέπει να προσδιορίζεται στις κατ' εξουσιοδότηση πράξεις. Για τον υπολογισμό του εν λόγω στοιχείου, η Επιτροπή θα λάβει υπόψη τη συμβουλή της EIOPA και θα τροποποιήσει ενδεχομένως τον κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό προκειμένου να αντιμετωπίσει την υπέρβαση που παρατηρείται λόγω της διαφορετικής ευαισθησίας των στοιχείων ενεργητικού απέναντι στα πιστωτικά περιθώρια και των υποχρεώσεων απέναντι στα επιτόκια.

Προσαρμογή λόγω αντιστοίχισης

Η Επιτροπή εξετάζει επίσης πιθανές τροποποιήσεις του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού, σύμφωνα με τη γνωμοδότηση της EIOPA, όσον αφορά τους κανόνες σχετικά με τα οφέλη διαφοροποίησης και την επιλεξιμότητα των στοιχείων ενεργητικού για την προσαρμογή λόγω αντιστοίχισης.

Όταν ασφαλιστικές επιχειρήσεις διακρατούν ομόλογα ή άλλα στοιχεία ενεργητικού με παρόμοια χαρακτηριστικά έως τη λήξη τους, οι μεταβολές των περιθωρίων των εν λόγω στοιχείων ενεργητικού δεν καταγράφονται ως ζημίες. Σκοπός της προσαρμογής λόγω αντιστοίχισης είναι να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις είναι πιθανότερο να είναι σε θέση να διακρατούν στοιχεία ενεργητικού έως τη λήξη τους όταν εντοπίζουν χαρτοφυλάκια στοιχείων ενεργητικού και παθητικού με αντίστοιχες ταμειακές

ροές (στο εξής: χαρτοφυλάκιο προσαρμογής λόγω αντιστοίχισης) και διαχειρίζονται τα εν λόγω χαρτοφυλάκια χωριστά από τις υπόλοιπες δραστηριότητές τους. Πιο συγκεκριμένα, η προσαρμογή λόγω αντιστοίχισης αντισταθμίζει μέρος των μεταβολών της αξίας που υφίστανται τα στοιχεία ενεργητικού σε χαρτοφυλάκια προσαρμογής λόγω αντιστοίχισης εξαιτίας των διακυμάνσεων των περιθωρίων με μεταβολές της αξίας των υποχρεώσεων στα εν λόγω χαρτοφυλάκια. Για τον σκοπό αυτό, οι ασφαλιστικές εταιρείες μπορούν να λάβουν έγκριση για την προσθήκη της προσαρμογής λόγω αντιστοίχισης στη σχετική διαχρονική διάρθρωση των επιτοκίων άνευ κινδύνου για την αποτίμηση των ασφαλιστικών υποχρεώσεων σε ένα χαρτοφυλάκιο προσαρμογής λόγω αντιστοίχισης.

Για να ληφθεί υπόψη η χαμηλή πιθανότητα ταυτόχρονης επέλευσης όλων των κινδύνων και δεδομένου ότι τα κέρδη σε ορισμένους τομείς ενδέχεται να αντισταθμίσουν ζημίες σε άλλους τομείς, οι κεφαλαιακές απαιτήσεις της οδηγίας Φερεγγυότητα ΙΙ παρέχουν, σε γενικές γραμμές, οφέλη διαφοροποίησης μεταξύ διαφόρων ειδών κινδύνων. Λόγω της χωριστής διαχείρισης του χαρτοφυλακίου προσαρμογής λόγω αντιστοίχισης από την υπόλοιπη επιχειρηματική δραστηριότητα, οι κανόνες απαγορεύουν επί του παρόντος την αναγνώριση οφελών διαφοροποίησης μεταξύ τους κατά τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων με βάση τον τυποποιημένο μαθηματικό τύπο. Ωστόσο, η ΕΙΟΡΑ διαπίστωσε ότι η χωριστή διαχείριση δεν εμποδίζει από μόνη της τη διαφοροποίηση στην πράξη και ότι η γενική απαγόρευση των οφελών διαφοροποίησης κατά τον υπολογισμό με τον τυποποιημένο μαθηματικό τύπο ενδέχεται να έχει οδηγήσει σε αδικαιολόγητα υψηλές κεφαλαιακές απαιτήσεις για τις επιχειρήσεις που εφαρμόζουν την προσαρμογή λόγω αντιστοίχισης. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή θα εξετάσει το ενδεχόμενο κατάργησης της γενικής αυτής απαγόρευσης στο πλαίσιο των χαρτοφυλακίων προσαρμογής λόγω αντιστοίχισης, όπως συνέστησε η ΕΙΟΡΑ. Τα πρόσθετα οφέλη διαφοροποίησης που θα προκύψουν για τις εταιρείες που χρησιμοποιούν την προσαρμογή λόγω αντιστοίχισης και υπολογίζουν τις κεφαλαιακές τους απαιτήσεις με τον τυποποιημένο μαθηματικό τύπο θα οδηγήσουν σε μείωση των κεφαλαιακών τους απαιτήσεων.

Θα μπορούσαν επίσης να θεσπιστούν διασφαλίσεις για να αποφευχθεί η υπερβολική ελάφρυνση από την προσαρμογή λόγω αντιστοίχισης όταν το σχετικό χαρτοφυλάκιο περιέχει αναδιαρθρωμένα στοιχεία ενεργητικού που εξαρτώνται από την απόδοση υποκείμενων στοιχείων ενεργητικού.

Οφέλη διαφοροποίησης

Ένας άλλος τρόπος για τη στήριξη της παροχής μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης από ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές εταιρείες είναι η βελτίωση της αναγνώρισης των οφελών διαφοροποίησης μεταξύ των διαφόρων κατηγοριών κινδύνων της αγοράς, μέσω παραμέτρων συσχέτισης. Η Επιτροπή θα εξετάσει το ενδεχόμενο τροποποίησης του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού σύμφωνα με τη συμβουλή της ΕΙΟΡΑ για τον καθορισμό της παραμέτρου συσχέτισης μεταξύ του κινδύνου διαφοράς επιτοκίων και του κινδύνου επιτοκίου. Αυτό θα προσφέρει μεγαλύτερη βεβαιότητα από εκείνη που προφέρουν οι ισχύοντες κανόνες, σύμφωνα με τους οποίους η παράμετρος συσχέτισης εξαρτάται από το κατά πόσον η εταιρεία εκτίθεται σε αύξηση ή σε μείωση των επιτοκίων. Με την τροποποίηση, τα οφέλη της

διαφοροποίησης μεταξύ των δύο αυτών κινδύνων θα είναι, κατά μέσο όρο, επίσης μεγαλύτερα.

Παρέκταση

Τα επιτόκια αποτελούν σημαντικό παράγοντα διαμόρφωσης των ποσών που οφείλουν να αποταμιεύουν οι ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές εταιρείες για την κάλυψη μελλοντικών αξιώσεων και παροχών. Ως εκ τούτου, η διαχείριση των επιτοκίων είναι ζωτικής σημασίας για τις ασφαλιστικές/αντασφαλιστικές δραστηριότητες, και οι κανόνες προληπτικής εποπτείας θα πρέπει να παρέχουν τα κατάλληλα κίνητρα για την εν λόγω διαχείριση.

Οι ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές εταιρείες αναλαμβάνουν υποχρεώσεις οι οποίες μπορεί να οδηγήσουν σε πληρωμή αποζημιώσεων ή παροχών σε πολύ μεγάλο βάθος χρόνου. Αυτή η μακροπρόθεσμη πτυχή του ασφαλιστικού τομέα καθιστά αναγκαία την παρέκταση των επιτοκίων, καθώς τα επιτόκια μπορούν να παρατηρηθούν στις χρηματοπιστωτικές αγορές μόνο μέχρι το επίπεδο ορισμένων διαρκειών ληκτότητας.

Δεδομένου ότι οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις βασίζονται κυρίως σε ομόλογα, δάνεια ή παρόμοιες επενδύσεις σταθερού εισοδήματος για την κάλυψη των υποχρεώσεών τους, το σημείο εκκίνησης για την παρέκταση είναι εύλογο να καθοριστεί με βάση το βάθος των αγορών ομολόγων. Ωστόσο, οι πληροφορίες για τα πιο μακροπρόθεσμα επιτόκια μπορεί να είναι παρατηρήσιμες από χρηματοπιστωτικά μέσα πέραν των ομολόγων. Προκειμένου να εξασφαλιστεί κατάλληλο επίπεδο προστασίας των ασφαλισμένων, η προτεινόμενη οδηγία προβλέπει αλλαγές στις αρχές που διέπουν την παρέκταση των επιτοκίων μηδενικού κινδύνου. Με την προτεινόμενη οδηγία, η Επιτροπή θα εξουσιοδοτηθεί να καθορίσει τον μαθηματικό τύπο για την παρέκταση, έτσι ώστε η μέθοδος παρέκτασης να λαμβάνει υπόψη πληροφορίες σχετικά με τα πιο μακροπρόθεσμα επιτόκια, όπου αυτές είναι διαθέσιμες, προκειμένου να αποφεύγεται ο εφησυχασμός και να εξασφαλίζονται επαρκή κίνητρα.

Για τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή θα εξετάσει το ενδεχόμενο να βασιστεί στον μαθηματικό τύπο και στην παραμετροποίηση που προτείνει η ΕΑΑΕΣ.

Δεδομένου ότι η νέα μέθοδος παρέκτασης θα έχει σημαντικό αντίκτυπο στους κεφαλαιακούς πόρους των ασφαλιστικών επιχειρήσεων σε αρκετές αγορές, η προτεινόμενη οδηγία προβλέπει τη σταδιακή εφαρμογή της μεθόδου έως το τέλος του 2031, διάστημα το οποίο συνάδει με τη διάρκεια των υφιστάμενων μεταβατικών διατάξεων της οδηγίας «Φερεγγυότητα ΙΙ». Με τη σταδιακή εφαρμογή θα αποφευχθούν οι διαταραχές, καθώς ο αντίκτυπος της νέας μεθόδου παρέκτασης θα επέλθει βαθμιαία.

Υπολογισμός της κεφαλαιακής απαίτησης για τον κίνδυνο επιτοκίου

Πρόσφατες αναλύσεις κατέδειξαν ότι οι κανόνες της οδηγίας «Φερεγγυότητα ΙΙ» δεν αντικατοπτρίζουν δεόντως τους κινδύνους που συνδέονται με τις διακυμάνσεις των επιτοκίων σε περιπτώσεις στις οποίες τα εν λόγω επιτόκια είναι χαμηλά ή ακόμη και αρνητικά.

Ο υπολογισμός της κεφαλαιακής απαίτησης για τον κίνδυνο επιτοκίου με τον τυποποιημένο μαθηματικό τύπο θα πρέπει, επομένως, να αναθεωρηθεί, ώστε να ληφθεί υπόψη η πείρα που έχει αποκτηθεί τα τελευταία έτη σε περιβάλλον χαμηλών επιτοκίων.

Έπειτα, ο υπολογισμός του τυποποιημένου μαθηματικού τύπου θα πρέπει επίσης να συνάδει με τη μεθοδολογία για τον καθορισμό των επιτοκίων μηδενικού κινδύνου για την αποτίμηση των υποχρεώσεων, ιδίως όσον αφορά την παρέκταση.

Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θα εξετάσει το ενδεχόμενο να υιοθετήσει τη συμβουλή της EIOPA σχετικά με τον υπολογισμό της κεφαλαιακής απαίτησης για τον κίνδυνο επιτοκίου με τον τυποποιημένο μαθηματικό τύπο, με εξαίρεση την πρόβλεψη παρέκτασης για τα μακροπρόθεσμα επιτόκια.

Για τον σκοπό αυτό, για κάθε νόμισμα, τα ακραία επιτόκια μηδενικού κινδύνου για ληκτότητες έως και το σημείο εκκίνησης της παρέκτασης βασικού σεναρίου θα προκύπτουν με βάση την προσέγγιση και την παραμετροποίηση που προτείνει η EIOPA[15] στη γνωμοδότησή της. Τα υπόλοιπα επιτόκια θα μπορούσαν να παρεκτείνονται με τον ίδιο τρόπο, όπως τα επιτόκια μηδενικού κινδύνου του βασικού σεναρίου, αλλά προς ένα ακραίο τελικό προθεσμιακό επιτόκιο[16].

Όπως και με τις τροποποιήσεις των κανόνων παρέκτασης, η Επιτροπή θα εξετάσει το ενδεχόμενο σταδιακής εφαρμογής των αλλαγών στον υπολογισμό του τυποποιημένου μαθηματικού τύπου για τον κίνδυνο επιτοκίου κατά τη διάρκεια περιόδου πέντε ετών μετά την έγκριση των τροποποιήσεων που πρότεινε η EIOPA στη γνωμοδότησή της.

Περαιτέρω αναγνώριση των τεχνικών μείωσης του κινδύνου στο πλαίσιο του τυποποιημένου μαθηματικού τύπου

Η Επιτροπή θα εξετάσει το ενδεχόμενο επέκτασης της αναγνώρισης, στο πλαίσιο του τυποποιημένου μαθηματικού τύπου, καινοτόμων μορφών μη αναλογικού επιμερισμού των ζημιών μεταξύ των ασφαλιστών και των αντασφαλιστών τους, σύμφωνα με τη γνωμοδότηση της EIOPA. Στο πλαίσιο αυτό, η θέσπιση ειδικών διασφαλίσεων θα συνέβαλλε στον αποκλεισμό πιθανών περιπτώσεων υποεκτίμησης των κινδύνων.

Επίδραση εγγυήσεων ή αντασφαλίσεων συμβατών με τις κρατικές ενισχύσεις

Η Επιτροπή θα εξετάσει επίσης το ενδεχόμενο να αποσαφηνίσει τις συνθήκες αναγνώρισης του αποτελέσματος μείωσης του κινδύνου στο οποίο οδηγούν εγγυήσεις ή αντασφαλίσεις που παρέχονται από τα κράτη μέλη, σύμφωνα με τους κανόνες της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις, στο πλαίσιο των ασφαλιστικών κινδύνων και των κινδύνων της αγοράς.

[15] Στη γνωμοδότησή της προς την Επιτροπή, η EIOPA συνέστησε να επανεξεταστεί η βαθμονόμηση του κινδύνου επιτοκίου στον τυποποιημένο μαθηματικό τύπο και πρότεινε μια νέα μεθοδολογία (δηλ. μια «προσέγγιση σχετικής μετατόπισης») με σκοπό την καλύτερη μοντελοποίηση των διαταραχών των επιτοκίων σε περιβάλλον χαμηλών επιτοκίων.

[16] Λαμβανομένου υπόψη του χρονικού ορίζοντα ενός έτους για τον υπολογισμό της κεφαλαιακής απαίτησης φερεγγυότητας και της μεθοδολογίας για τον καθορισμό και την επικαιροποίηση του τελικού προθεσμιακού επιτοκίου, η Επιτροπή θα εξετάσει το ενδεχόμενο να εφαρμόσει στο τελικό προθεσμιακό επιτόκιο έναν παράγοντα προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων που θα το καταστήσει 15 μονάδες βάσης χαμηλότερο ή — κατά περίπτωση— υψηλότερο από το «κανονικό» τελικό προθεσμιακό επιτόκιο στο σενάριο «ακραίων καταστάσεων».

Για παράδειγμα, αρκετά κράτη μέλη έχουν θεσπίσει σχετικά συστήματα κατά τη διάρκεια της κρίσης COVID-19[17], ώστε να διασφαλιστεί η δυνατότητα των εταιρειών ασφάλισης πιστώσεων να συνεχίσουν να παρέχουν προστασία στις επιχειρήσεις παρά τις εξαιρετικές οικονομικές περιστάσεις.

Ενυπόθηκα δάνεια

Τέλος, απαιτούνται περαιτέρω εργασίες για την εκτίμηση των κινδύνων που σχετίζονται με ενυπόθηκα δάνεια τα οποία προέρχονται από ασφαλιστικές επιχειρήσεις, ώστε να αποφευχθούν τυχόν κίνδυνοι διατομεακού ρυθμιστικού αρμπιτράζ. Εν προκειμένω, η Επιτροπή θα εξετάσει το ενδεχόμενο τροποποίησης των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων για την καλύτερη ευθυγράμμιση της βαθμονόμησης του κινδύνου αθέτησης αντισυμβαλλομένου για τα ενυπόθηκα δάνεια, στο πλαίσιο του τυποποιημένου μαθηματικού τύπου, με το πλαίσιο πιστωτικού κινδύνου για τον τραπεζικό τομέα.

5. ΕΝ ΕΞΕΛΙΞΕΙ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΠΕΡΑΝ ΤΗΣ ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ «ΦΕΡΕΓΓΥΟΤΗΤΑ ΙΙ»

Πέραν των εργασιών επανεξέτασης που περιγράφονται στις προηγούμενες ενότητες, η Επιτροπή εξετάζει το ενδεχόμενο ευθυγράμμισης των κανόνων για τα συστήματα εγγύησης ασφαλίσεων και παρακολουθεί τον ρόλο που διαδραματίζει η ασφάλιση στο πλαίσιο της διακοπής της επιχειρηματικής δραστηριότητας κατά τη διάρκεια πανδημιών. Η Επιτροπή θα συνεχίσει τις εργασίες αυτές προσβλέποντας σε πιθανές μελλοντικές πρωτοβουλίες.

5.1. Συστήματα εγγύησης ασφαλίσεων

Τα συστήματα εγγύησης ασφαλίσεων (ΣΕΑ) χρησιμοποιούν τις εισφορές από τον ασφαλιστικό κλάδο για να παρέχουν προστασία έσχατης ανάγκης στους ασφαλισμένους, στους δικαιούχους και στους ζημιωθέντες, όταν οι ασφαλιστές τους δεν μπορούν να εκπληρώσουν τις συμβατικές τους υποχρεώσεις σε περίπτωση πτώχευσης.

Επί του παρόντος δεν υπάρχει εναρμονισμένο πλαίσιο για τα συστήματα αυτά στην ΕΕ[18]. Τα περισσότερα κράτη μέλη έχουν θεσπίσει ένα ή περισσότερα συστήματα, συχνά ως απάντηση σε πτωχεύσεις ασφαλιστών, αλλά τα συστήματα αυτά διαφέρουν ως προς το πεδίο εφαρμογής, τα χαρακτηριστικά και τον σχεδιασμό τους. Η EIOPA, στη γνωμοδότησή της σχετικά με την επανεξέταση της οδηγίας «Φερεγγυότητα ΙΙ» το 2020, συνέστησε την

[17] Βέλγιο (υπόθεση κρατικής ενίσχυσης SA.57188, όπως τροποποιήθηκε από τις SA.58045, SA.59113 και SA.60548), Δανία (SA.57112, όπως τροποποιήθηκε από την SA.59637), Γαλλία (SA.56903, όπως τροποποιήθηκε από τις SA.59571 και SA.63316· και SA.57607), Γερμανία (SA.56941, όπως τροποποιήθηκε από την SA.60071), Ιταλία (SA.57937 όπως τροποποιήθηκε από την SA.59681), Λιθουανία (SA.58540), Λουξεμβούργο (SA.57708, όπως τροποποιήθηκε από την SA.59682), Κάτω Χώρες (SA.57095, όπως τροποποιήθηκε από την SA.60287), Πολωνία (SA.59800), Πορτογαλία (SA.58082), Ρουμανία (SA.58531), Ισπανία (SA.58458, όπως τροποποιήθηκε από την SA.63690) —όλα αυτά τα μέτρα θεσπίστηκαν για τη στήριξη της παροχής ασφάλισης πιστώσεων κατά τη διάρκεια της κρίσης COVID-19.

[18] Τον Ιούνιο του 2021, οι συννομοθέτες συμφώνησαν αναθεώρηση της οδηγίας για την ασφάλιση αυτοκινήτων (2009/103/ΕΚ), η οποία απαιτεί από τα κράτη μέλη να ορίσουν διοικητικό φορέα για την αποζημίωση των θυμάτων ατυχημάτων που είναι ασφαλισμένα από αφερέγγυα επιχείρηση. Το νομοθετικό αυτό κείμενο δεν επηρεάζεται από την απόφαση αναβολής των εργασιών σχετικά με τα ΣΕΑ.

ευθυγράμμιση των εθνικών συστημάτων εγγυήσεων σε επίπεδο ΕΕ, με βάση ένα σύνολο ελάχιστων αρχών.

Η δημιουργία συνεκτικών δικτύων ασφαλείας έσχατης ανάγκης θα μπορούσε να προωθήσει την εμπιστοσύνη στην ενιαία αγορά ασφαλίσεων.

Ωστόσο, η θέσπιση ελάχιστου κοινού πλαισίου για τα συστήματα αυτά στην Ευρώπη ενδέχεται να συνεπάγεται σημαντικό κόστος εφαρμογής για τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις, ιδίως για τα κράτη μέλη που δεν διαθέτουν επί του παρόντος τέτοιο σύστημα ή στα οποία θα πρέπει να γίνουν αλλαγές στα υφιστάμενα συστήματα προκειμένου να συμμορφώνονται με το νέο πλαίσιο.

Η Επιτροπή αξιολόγησε όλες αυτές τις επιπτώσεις κατά την επανεξέταση της οδηγίας «Φερεγγυότητα ΙΙ»[19] και θεωρεί ότι, δεδομένης της οικονομικής αβεβαιότητας που έχει δημιουργήσει η πανδημία COVID-19, καθώς και της ανάγκης εστίασης στην οικονομική ανάκαμψη, στην παρούσα συγκυρία δεν είναι σκόπιμο να ληφθούν μέτρα για την ευθυγράμμιση των κανόνων για τα συστήματα εγγύησης ασφαλίσεων.

Ωστόσο, δεδομένου ότι τα μέτρα αυτά θα συνιστούσαν σημαντική βελτίωση της προστασίας των ασφαλισμένων σε ολόκληρη την ΕΕ, η Επιτροπή δεσμεύεται να εκτιμήσει εκ νέου την καταλληλότητα και το χρονοδιάγραμμα της ευθυγράμμισης στο μέλλον.

5.2. Ρόλος της ασφάλισης κατά τη διάρκεια πανδημιών και άλλων γεγονότων μεγάλης κλίμακας που προκαλούν διαταραχές

Η **πανδημία** COVID-19 έχει επισημάνει ορισμένα ζητήματα σε σχέση με τον ρόλο που μπορούν να διαδραματίσουν οι ασφαλιστικές και οι αντασφαλιστικές επιχειρήσεις στην παροχή προστασίας από τις συνέπειες συστημικών γεγονότων που διαταράσσουν την οικονομία, ιδίως όταν οι κυβερνήσεις αποφασίζουν να διακόψουν τη δημόσια και την ιδιωτική δραστηριότητα.

Η πείρα που έχει αποκτηθεί αναμένεται να επιτρέψει την άντληση διδαγμάτων και τον προσδιορισμό τρόπων για την καλύτερη προετοιμασία της κοινωνίας έναντι μελλοντικών γεγονότων μεγάλης κλίμακας που προκαλούν διαταραχές.

Η πανδημία έχει αναδείξει την ανάγκη, αφενός, για σαφέστερες και απλούστερες πληροφορίες σχετικά με τους όρους της ασφαλιστικής κάλυψης και τις εγγυήσεις που παρέχονται στους καταναλωτές, ιδίως όσον αφορά τη διακοπή της επιχειρηματικής δραστηριότητας και την ταξιδιωτική ασφάλιση και, αφετέρου, για διαρκή επαλήθευση του κατά πόσον τα ασφαλιστικά προϊόντα εξακολουθούν να ανταποκρίνονται στις ανάγκες των καταναλωτών. Για τον λόγο αυτό, η Επιτροπή προτίθεται να συνεργαστεί στενά με την EIOPA για την εντατικοποίηση της εποπτείας των ασφαλιστικών προϊόντων και την ανάλυση των αναγκών και των προσδοκιών των καταναλωτών στο μεταπανδημικό περιβάλλον.

Μακροπρόθεσμα, η Επιτροπή θα εξετάσει τη βιωσιμότητα πιθανών τρόπων αύξησης τόσο της ετοιμότητας όσο και της ανθεκτικότητάς μας έναντι πανδημιών και παρόμοιων

[19] SWD(2021)260.

γεγονότων, μεταξύ άλλων μέσω της αξιοποίησης ικανοτήτων προβλέψεων. Για τον σκοπό αυτό, συμμετέχει σε συζητήσεις με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη για τη διερεύνηση μηχανισμών και κινήτρων για την αύξηση της ευαισθητοποίησης σχετικά με τους κινδύνους που σχετίζονται με τις πανδημίες και την κάλυψή τους στα ασφαλιστήρια συμβόλαια, συμπεριλαμβανομένων των κινδύνων «μη ζημιογόνου διακοπής της επιχειρηματικής δραστηριότητας», και για την αύξηση της ανθεκτικότητας της οικονομίας έναντι διάφορων γεγονότων μεγάλης κλίμακας.

Πρόκειται για περίπλοκη συζήτηση η οποία απαιτεί την εκτίμηση της δυνατότητας ασφάλισης διαφόρων ειδών συστημικών κινδύνων. Πρέπει επίσης να εξετάσει διάφορες προκλήσεις, καθώς και να αξιολογήσει τη διαθεσιμότητα χρηματοδοτικών πόρων στο μεταπανδημικό περιβάλλον, και στο γενικό πλαίσιο της φάσης ανάκαμψης, προκειμένου να βελτιωθεί η ανθεκτικότητα έναντι μελλοντικών αβέβαιων γεγονότων.

Αυτό απαιτεί επίσης την εκτίμηση της ικανότητας του ασφαλιστικού τομέα να παρέχει ενισχυμένη ασφαλιστική κάλυψη έναντι κινδύνων που σχετίζονται με τις πανδημίες και την επαρκή κατανόηση, με βάση επίσης τις ικανότητες πρόβλεψης, των αναγκών των επιχειρήσεων (διαφόρων μεγεθών) για ασφαλιστικά προϊόντα στο μεταπανδημικό περιβάλλον.

Η EIOPA έχει αποκτήσει σχετική εμπειρογνωσία στον τομέα αυτό και έχει ήδη ξεκινήσει διερευνητικές εργασίες για την αξιολόγηση επιλογών και μέτρων σχετικά με τη δυνατότητα ασφάλισης έναντι ζημιών που προκαλούνται από πανδημίες, συμπεριλαμβανομένων μηχανισμών για την πρόληψη του κινδύνου εμφάνισης πανδημίας και μορφών ασφαλιστικής κάλυψης έναντι των κινδύνων διακοπής της επιχειρηματικής δραστηριότητας κατά τη διάρκεια πανδημιών.

Η Επιτροπή θα συνεχίσει να συνεργάζεται στενά με την EIOPA και όλα τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη σχετικά με ορισμένα από τα στοιχεία που αναφέρονται ανωτέρω και αφορούν την ασφάλιση έναντι της διακοπής της επιχειρηματικής δραστηριότητας κατά τη διάρκεια πανδημιών.

Πέραν της πείρας που έχει αποκτηθεί κατά τη διάρκεια της πανδημίας Covid-19, οι πλημμύρες και οι πυρκαγιές στην Ευρώπη κατά τους θερινούς μήνες του 2021 κατέδειξαν, και πάλι, τις εντεινόμενες επιπτώσεις της κλιματικής κρίσης και επισήμαναν τη σημασία της ευαισθητοποίησης σχετικά με τα οφέλη της **ασφαλιστικής κάλυψης έναντι κλιματικών κινδύνων**. Ενώ οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις κατέβαλαν σημαντικές αποζημιώσεις, η συνολική ζημία για τους ιδιοκτήτες ακινήτων ήταν πολύ υψηλότερη, καθώς πολλά ακίνητα δεν ήταν ασφαλισμένα για τις ζημιές που υπέστησαν.

Η ασφαλιστική κάλυψη έναντι κλιματικών κινδύνων ποικίλλει μεταξύ των κρατών μελών και σε ορισμένες περιοχές της Ευρώπης η μέση ασφαλιστική αποζημίωση για ζημιές από κλιματικούς κινδύνους ανέρχεται μόλις στο 5 % ή και σε μικρότερο ποσοστό. Η κλιματική αλλαγή μπορεί να επιδεινώσει το πρόβλημα λόγω της εμφάνισης πρόσθετων κινδύνων, όπως η σοβαρή εποχιακή λειψυδρία.

Προκειμένου να αναλυθούν τα προβλήματα και να ενταθούν οι προσπάθειες για τη μείωση του χάσματος όσον αφορά την προστασία απέναντι στην κλιματική αλλαγή, η Επιτροπή θα

ξεκινήσει διάλογο έως το 2022 για την ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή, στον οποίο θα συμμετέχουν ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές επιχειρήσεις, δημόσιες αρχές και άλλα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη.

6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Εν κατακλείδι, ο ασφαλιστικός και αντασφαλιστικός τομέας καλείται να διαδραματίσει καίριο ρόλο στην επίτευξη αρκετών στόχων υψηλής προτεραιότητας της ΕΕ. Από την άποψη αυτή, η επανεξέταση της οδηγίας «Φερεγγυότητα ΙΙ» είναι καθοριστικής σημασίας, καθώς καθιστά τον τομέα πιο ανθεκτικό και αποδοτικό και ενισχύει την επενδυτική του ικανότητα.

Ως εκ τούτου, η Επιτροπή καλεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο να προχωρήσουν ταχέως σε διοργανικές διαπραγματεύσεις σχετικά με τις τροποποιήσεις της οδηγίας 2009/138/ΕΚ —και τη δημιουργία ενός πλαισίου εξυγίανσης για τους ασφαλιστικές επιχειρήσεις.